

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 174/21
Luxembourg, 6. oktoober 2021

Kohtuotsus (kohtuasi C-882/19)
Sumal

Liidu konkurentsioiguse sellise rikkumise tõttu kannatanu, mille on toime pannud emaettevõtja, võib nõuda viimase tütarettvõtjalt hüvitist rikkumisest tuleneva kahju eest

Selleks peab ta tõendama, et kõnealused kaks äriühingut moodustasid rikkumise ajal ühe majandusüksuse

Äriühing Sumal SL omandas ajavahemikus 1997–1999 kaks veoautot Mercedes Benz Trucks España SLilt (MBTE), kes on Daimleri kontserni tütarettvõtja, kelle emaettevõtja on Daimler AG.

Euroopa Komisjon tuvastas 19. juuli 2016. aasta otsusega¹, et Daimler AG oli rikkunud liidu õigusnorme keelatud kokkulepete kohta², kuna viimane sõlmis ajavahemikus 1997. aasta jaanuarist kuni 2011. aasta jaanuarini 14 teise Euroopa veokitootjaga kokkuleppeid hindade kindlaksmääramise ja veoautode brutohinna tõstmise kohta Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP).

Selle otsuse tagajärjel esitas Sumal MBTE vastu kahju hüvitamise hagi, milles nõudis 22 204,35 euro maksmist keelatud kokkuleppes tuleneva kahju eest. Juzgado de lo Mercantil nº 07 de Barcelona (Barcelona kaubanduskohus nr 07, Hispaania) jättis Sumali hagi siiski rahuldamata põhjendusel, et komisjoni otsus ei puudutanud MBTEd.

Sumal esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse **Audiencia Provincial de Barcelonale** (Barcelona provintsi kohus). Selles kontekstis tekkis nimetatud kohtul küsimus, kas ja kui jah, siis millistel tingimustel võib kahju hüvitamise hagi esitada tütarettvõtja vastu tulenevalt komisjoni otsusest, millega tuvastatakse tema emaettevõtja konkurentsivastane tegevus. Nii otsustas see kohus menetluse peatada ja esitada selle küsimuse kohta Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse.

Euroopa Kohtu suurkoda täpsustas oma kohtuotsuses tingimusi, mille korral sellise konkurentsivastase tegevuse tõttu kannatanutel, mille on toime pannud äriühing, kellele komisjon on karistuse määranud, on õigus lasta riigisisesele kohtule esitatud kahju hüvitamise hagi menetluses võtta tsiviilkorras vastutusele karistatud äriühingu tütarettvõtjad, keda komisjoni otsus ei puuduta.

Euroopa Kohtu hinnang

Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on igal isikul õigus nõuda ELTL artikliga 101 keelatud kokkuleppes või tegevuses osalenud „ettevõtjatelt“ konkurentsivastase tegevusega tekitatud kahju hüvitamist. Kuigi selline kahju hüvitamise hagi esitatakse riigisisesele kohtule, reguleerib tekitatud kahju hüvitama kohustatud üksuse kindlaksmääramist otseselt liidu õigus.

Arvestades, et kahju hüvitamise hagi on liidu konkurentsioiguse rakendamise süsteemi lahutamatu osa, samamoodi nagu nende rakendamine ametiasutuste poolt, ei tohi ELTL artikli 101 tähenduses mõistel „ettevõtja“ olla teistsugune ulatus komisjoni poolt

¹ Otsus C(2016) 4673 final, milles käsitletakse [ELTL] artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohast menetlust (juhtum AT.39824 – veokid), mille kokkuvõtte avaldati 6. aprillil 2017 *Euroopa Liidu Teatajas* (ELT 2017, C 108, lk 6).

² ELTL artikkel 101 ja EMP lepingu artikkel 53.

„ettevõtjatele“ trahvi määramise kontekstis (*public enforcement*) ja riigisisesele kohtule nende „ettevõtjate“ vastu esitatud kahju hüvitamise hagi kontekstis (*private enforcement*).

Euroopa Kohtu praktika kohaselt hõlmab **ELTL artikli 101 tähenduses mõiste „ettevõtja“** mis tahes majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata selle üksuse õiguslikust vormist ja rahastamisviisist, ning **tähistab** seega **majandusüksust, isegi kui õiguslikult koosneb see majandusüksus mitmest füüsilisest või juriidilisest isikust.**

Kui on tuvastatud, et sellisesse majandusüksusesse kuuluv äriühing on rikkunud ELTL artikli 101 lõiget 1, nii et „ettevõtja“, kelle osa ta on, on toime pannud selle sätte rikkumise, **toovad mõiste „ettevõtja“ ja selle kaudu mõiste „majandusüksus“ automaatselt kaasa nende üksuste solidaarvastutuse, kellest majandusüksus rikkumise toimepanemise ajal koosneb.**

Sellega seoses märkis Euroopa Kohus lisaks, et ELTL artiklis 101 kasutatud **mõiste „ettevõtja“ on funktsionaalne mõiste, mistõttu majandusüksus, millest ettevõtja koosneb, tuleb kindlaks teha asjaomase kokkuleppe eset silmas pidades.**

Seega, kui on tuvastatud, et **emaettevõtja on toime pannud ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise, võib selle rikkumise tõttu kannatanu paluda selle emaettevõtja tütarettvõtja tsiviilkorras vastutusele võtta, tingimusel et kannatanu tõendab, et arvestades esiteks majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid, mis neid kahte üksust ühendavad, ning teiseks konkreetset sidet tütarettvõtja majandustegevuse ja selle rikkumise eseme vahel, mille eest emaettevõtjat vastutavaks peeti, moodustas tütarettvõtja koos oma emaettevõtjaga ühe majandusüksuse.**

Sellest järeldub, et niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas **peab Sumal** selleks, et ta saaks esitada kahju hüvitamise hagi MBTE kui Daimler AG tütarettvõtja vastu, **üldjuhul tõendama, et Daimler AG sõlmitud konkurentsivastane kokkulepe puudutab samu tooteid, mida turustab MBTE.** Sel viisil tõendaks Sumal, et just majandusüksus, millesse kuulub MBTE koos oma emaettevõtjaga, kujutab endast ettevõtjat, kes pani ELTL artikli 101 lõike 1 kohaselt toime komisjoni tuvastatud rikkumise.

Seoses kahju hüvitamise hagiga, mis on esitatud ELTL artikli 101 rikkumise toime pannud emaettevõtja tütarettvõtja vastu, **peavad tütarettvõtjal siiski olema asjaomase riigisisese kohtu menetluses kõik vajalikud vahendid oma kaitseõiguste tõhusaks teostamiseks, eelkõige selleks, et tal oleks võimalik vastu vaielda sellele, et ta on koos oma emaettevõtjaga osa samast ettevõtjast.**

Samas, kui kahju hüvitamise hagi tugineb – nagu kõnealuses asjas – sellele, et komisjon on ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise tuvastanud kostjaks oleva tütarettvõtja emaettevõtjale suunatud otsuses, ei saa tütarettvõtja riigisiseses kohtus vastu vaielda rikkumise toimepanemisele, mille komisjon on tuvastanud. Nimelt määruse nr 1/2003³ artikli 16 lõike 1 kohaselt ei või riigisisese kohtu otsuseid, mis on vastuolus komisjoni otsusega.

Seevastu, kui komisjon ei ole ELTL artikli 101 alusel tehtud otsuses tuvastanud emaettevõtja rikkumist, on tütarettvõtjal loomulikult õigus vaielda vastu mitte ainult sellele, et ta on koos oma emaettevõtjaga osa samast „ettevõtjast“, vaid ka emaettevõtjale süüks pandava rikkumise esinemisele.

Sellega seoses **täpsustas Euroopa Kohus lisaks, et riigisisese kohtu võimalus tuvastada tütarettvõtja võimalik vastutus tekitatud kahju eest ei ole välistatud pelgalt asjaolu tõttu, et olenevalt olukorrast komisjon kas ei võtnud vastu mingit otsust või ei määranud rikkumise tuvastamise otsuses sellele äriühingule haldussanktsiooni.**

---

³ Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205).

Seetõttu on ELTL artikli 101 lõikega 1 vastuolus riigisisised õigusnormid, milles on võimalus võtta äriühingu tegevuse eest vastutusele teine äriühing ette nähtud üksnes juhul, kui esimene on teise kontrolli all.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127.